

Priopćenje za medije

Luxembourg, 1. lipnja 2022.

Potpota EU-a gotovo da i nije doprinijela povećanju konkurentnosti malih poduzeća

Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) ključna su za gospodarstvo EU-a. Međutim, mjere EU-a za povećanje njihove konkurentnosti nisu im donijele stvarne koristi, zaključak je Europskog revizorskog suda (Sud) u danas objavljenom tematskom izvješću. Financijskim sredstvima EU-a povećana je spremnost MSP-ova na ulaganja, no učinak koji su ta sredstva imala na konkurentnost i njihova djelotvornost bili su poprilično ograničeni, i to do te mjere da većina MSP-ova koji su primili potporu jednostavno nije ostvarila nikakve stvarne koristi od nje. Revizori pozivaju Europsku komisiju i države članice da bolje iskoriste financijska sredstva EU-a kako bi se njima djelotvorno pomoglo MSP-ovima.

Mala i srednja poduzeća okosnica su gospodarstva EU-a: zapošljavaju gotovo dvije trećine (63 %) radne snage EU-a i donose polovicu (52 %) dodane vrijednosti u EU-u. No katkad se suočavaju s ozbiljnim poteškoćama pri pokušaju natjecanja s većim poduzećima. EU je osmislio politike čiji je cilj pružiti potporu MSP-ovima, posebice s pomoću Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR). Tijekom razdoblja 2014. – 2020. u okviru programa financiranih iz EFRR-a dodijeljeno je više od 40 milijardi eura za povećanje konkurentnosti MSP-ova, a u odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 stavljena su na raspolaganje dodatna financijska sredstva EU-a. Međutim, revizori EU-a zaključili su da se time nije znatno povećala konkurentnost MSP-ova.

„S obzirom na to da čine okosnicu gospodarstva EU-a, MSP-ovi trebaju i zaslužuju potporu u pokretanju i širenju svojeg poslovanja”, izjavio je Pietro Russo, član Suda zadužen za ovu reviziju. „Međutim, potpora iz EFRR-a tijekom posljednjih godina nije donijela osjetnu razliku u cjelokupnoj konkurentnosti MSP-ova, čime se u određenoj mjeri dovode u pitanje koristi djelovanja EU-a u tom području.”

U EU-u postoji više od 20 milijuna MSP-ova. Bilo je predviđeno da će do kraja 2019. njih 800 000 primiti izravnu potporu iz EFRR-a. Međutim, Uredbom o EFRR-u od država članica nije se tražilo da izrade strategije o tome kako najbolje povećati konkurentnost MSP-ova, zbog čega je bilo teško zajamčiti da se financijska sredstva EU-a usmjere na poduzeća i područja s najvećim potencijalom za rast. U okviru programa EFRR-a u prosjeku je osigurano oko 42 000 eura za svakog MSP-a korisnika. Međutim, iza tog se iznosa kriju znatne razlike među državama članicama: stvarni iznosi financijskih sredstava kreću se od otprilike 392 000 eura po

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

projekt u Austriji do manje od 1 000 eura u Irskoj. Financiranje velikog broja MSP-ova može biti problematično, upozoravaju revizori EU-a, jer u slučaju malih projekata postoji rizik od toga da se neće postići kritična masa potrebna za postizanje stvarnog učinka na konkurentnost MSP-ova.

U praksi je većina sredstava iz EFRR-a izdvojena za pružanje potpore u okviru samostalnih projekata usmjerenih na pojedinačne MSP-ove. Međutim, provedena revizija pokazuje da su ti projekti imali tek ograničen učinak na konkurentnost MSP-ova u cjelini, čime je smanjen globalni učinak potpore EU-a. U nekim slučajevima financijska sredstva iz EFRR-a čak su imala negativan utjecaj na gospodarske izgleda MSP-ova koji su se natjecali na istim tržištima, a nisu primili potporu. Revizori su ujedno utvrdili da su projekti u pravilu bili usmjereni na određeni čimbenik konkurentnosti bez poduzimanja koraka kojima bi se zajamčila djelotvornost projekata ili pružio odgovor na potrebe poduzeća u širem smislu, primjerice na potrebu za pronalaskom kvalificirane radne snage, prevladavanjem regulatornih prepreka i nošenjem s administrativnim opterećenjima. Revizori su utvrdili da su zbog toga neki MSP-ovi primili znatne resurse, a da pritom nisu povećali svoju cjelokupnu konkurentnost.

Određenim drugim elementima umanjena je djelotvornost potpore EU-a, poručuju revizori. Ti su elementi uključivali postupke odabira, koji su općenito bili nedovoljno ambiciozni i nisu bili osmišljeni s ciljem dodjeljivanja sredstava najkonkurentnijim projektima. Financijska sredstva dodijeljena su za većinu projekata koji su prešli minimalni prag prihvatljivosti, bez komparativne analize ili natjecanja među prijedlozima. Zanimljivo je da su čimbenici kao što su održivo povećanje konkurentnosti ili širenje tržišta, dok su inovacije ili istraživanje i razvoj imali tek neznatan utjecaj na odluke. Slijedom toga, financijska sredstva EU-a nisu bila u prvom redu usmjerena na najperspektivnije MSP-ove.

Naposljetku, revizori dovode u pitanje dodanu vrijednost tih financijskih sredstava. Napominju da bi većina MSP-ova ionako izvršila slična ulaganja, s javnim financiranjem ili bez njega, čime se potvrđuje rizik od učinka mrtvog tereta pri pružanju takve vrste potpore, što je pitanje na koje je Sud skrenuo pozornost u mnogo navrata.

Kontekst

U EU-u se MSP-ovi definiraju kao poduzeća koja imaju manje od 250 zaposlenika i čiji godišnji promet nije veći od 50 milijuna eura ili čija bilanca ne prelazi 43 milijuna eura. Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi i posebno Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) ubrajaju se među najveće programe EU-a u okviru kojih se pruža financijska potpora MSP-ovima. Tijekom razdoblja 2014. – 2020. u okviru programa financiranih iz EFRR-a dodijeljene su 54,4 milijarde eura za mjere povezane s MSP-ovima, i to u okviru posebnih prioriteta koji se nazivaju tematskim ciljevima. Većina tematskih ciljeva EFRR-a može izravno ili neizravno doprinijeti povećanju konkurentnosti MSP-ova. Treći tematski cilj, „Jačanje konkurentnosti MSP-ova”, drugi je najveći tematski cilj u smislu količine sredstava dodijeljenih iz EFRR-a te prema stanju iz lipnja 2021. na njega otpadaju 40,3 milijarde eura od ukupno 201,5 milijardi eura sredstava iz EFRR-a dodijeljenih u okviru proračuna EU-a. Cjelokupno gledajući, tri četvrtine financijskih sredstava iz EFRR-a za MSP-ove (75 %) pruža se u obliku izravne potpore.

Tematsko izvješće br. 8/2022 „Potpora iz EFRR-a za konkurentnost malih i srednjih poduzeća: nedostaci u načinu na koji je potpora osmišljena umanjuju djelotvornost financiranja” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

U svibnju ove godine Sud je objavio i tematsko izvješće o [programima EU-a za pomoć MSP-ovima u pristupu međunarodnim tržištima](#).

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i

predstavnicima civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547